

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 148/21
U Luxembourg 2. rujna 2021.

Presuda u predmetu C-350/20
O. D. i dr./Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)

Državljanima trećih zemalja, nositelji jedinstvene radne dozvole koju su ishodili na temelju talijanskog zakonodavstva kojim se prenosi direktiva Unije, imaju pravo na doplatak za rođenje djeteta i roditeljsku naknadu, kako su predviđeni talijanskim propisima

Talijanska tijela odbila su priznati doplatak za rođenje djeteta i roditeljsku naknadu većem broju državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u Italiji, a nositelji su jedinstvene radne dozvole koju su ishodili na temelju talijanskog zakonodavstva kojim se prenosi Direktiva 2011/98¹. To odbijanje obrazloženo je činjenicom da spomenuti državljani – protivno zahtjevima iz Zakona br. 190/2014 i Zakonodavne uredbe br. 151/2001 – nemaju status osobe s dugotrajnim boravkom.

Naime, na temelju Zakona br. 190/2014, kojim se uspostavlja doplatak za rođenje djeteta za svako rođeno ili posvojeno dijete, spomenuti se doplatak isplaćuje mjesečno talijanskim državljanima, državljanima drugih država članica i državljanima trećih zemalja koji imaju dozvolu boravka za osobe s dugotrajnim boravkom, kako bi se poticao natalitet i sudjelovalo u s tim povezanim troškovima. Zakonodavnom uredbom br. 151/2001 priznaje se pravo na roditeljsku naknadu za svako dijete koje je rođeno nakon 1. siječnja 2001. ili za svakog maloljetnika koji se udomljava prije posvojenja odnosno koji se posvaja bez udomljavanja ženama koje borave u Italiji, a državljanke su te države članice ili druge države članice Unije odnosno imaju dozvolu boravka za osobe s dugotrajnim boravkom.

Dotični državljani trećih zemalja osporavali su to odbijanje pred talijanskim sudovima. U okviru tih sporova Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija) – smatrajući da se sustavom doplatka za rođenje djeteta krši, među ostalim, više odredbi talijanskog Ustava – podnio je Corteu costituzionale (Ustavni sud, Italija) pitanja o ustavnosti Zakona br. 190/2014 s obzirom na činjenicu da on priznavanje doplatka državljanima trećih zemalja uvjetuje time da oni imaju status osobe s dugotrajnim boravkom. Zbog istih je razloga potonjem sudu postavljeno pitanje ustavnosti Zakonodavne uredbe br. 151/2001 u pogledu roditeljske naknade.

Smatrajući da zabranu proizvoljne diskriminacije i zaštitu majčinstva i djece, koje osigurava talijanski Ustav, treba tumačiti s obzirom na obvezujuće naznake koje daje pravo Unije, Ustavni sud zatražio je od Suda da pojasni doseg prava na pristup socijalnim davanjima, priznatog člankom 34. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, i doseg prava na jednako postupanje u području socijalne sigurnosti, koje se člankom 12. stavkom 1. točkom (e) Direktive 2011/98 priznaje radnicima iz trećih zemalja².

¹ Direktiva 2011/98/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o jedinstvenom postupku obrade zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole za boravak i rad državljanima trećih zemalja na državnom području države članice te o zajedničkom skupu prava za radnike iz trećih zemalja koji zakonito borave u državi članici (SL 2011., L 343, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5. svezak 6., str. 303.)

² Riječ je o radnicima iz članka 3. stavka 1. točaka (b) i (c) navedene direktive, odnosno, kao prvo, o državljanima trećih zemalja koji su primljeni u državu članicu za potrebe koje se ne odnose na rad, a kojima je dopušten rad i koji imaju dozvolu boravka u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL 2002., L 157, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku,

U svojoj presudi, koju je donijelo veliko vijeće, Sud potvrđuje – u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (e) Direktive 2011/98 – pravo državljana trećih zemalja, nositelja jedinstvene radne dozvole, na doplatak za rođenje djeteta i roditeljnu naknadu, kako su predviđeni talijanskim propisima.

Ocjena Suda

Kao prvo, Sud pojašnjava da pitanje sukladnosti talijanskih propisa s pravom Unije treba razmotriti isključivo s obzirom na Direktivu 2011/98, s obzirom na to da se njezinim člankom 12. stavkom 1. točkom (e) konkretizira pravo na pristup davanjima iz socijalne sigurnosti, predviđeno u članku 34. staccima 1. i 2. Povelje.

Kao drugo, budući da je područje primjene te odredbe Direktive, koja upućuje na Uredbu br. 883/2004³, određeno potonjom, Sud je provjerio čine li doplatak za rođenje djeteta i roditeljna naknada o kojima je riječ davanja obuhvaćena granama socijalne sigurnosti navedenima u članku 3. stavku 1. te uredbe.

Kad je riječ o doplatku za rođenje djeteta, Sud napominje da se to davanje automatski dodjeljuje kućanstvima koja ispunjavaju određene zakonom definirane objektivne kriterije, bez ikakve pojedinačne i diskrecijske ocjene osobnih potreba podnositelja zahtjeva. U pitanju je novčano davanje u obliku javnog doprinosa obiteljskom proračunu koje je osobito namijenjeno olakšavanju troškova koji proizlaze iz uzdržavanja tek rođenog ili posvojenog djeteta. Sud iz toga zaključuje da je riječ o obiteljskom davanju u smislu članka 3. stavka 1. točke (j) Uredbe br. 883/2004.

Kad je riječ o roditeljskoj naknadi, Sud ističe da se ona odobrava ili odbija uzimajući u obzir, osim nepostojanja naknade za majčinstvo povezane s radnim odnosom ili obavljanjem slobodnog zanimanja, sredstva kućanstva čija je majka članica na temelju objektivnog i zakonski definiranog kriterija, odnosno pokazatelja imovinskog stanja, pri čemu nadležno tijelo ne može uzeti u obzir druge osobne okolnosti. K tomu, spomenuto davanje odnosi se na granu socijalne sigurnosti iz članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 883/2004.

Sud zaključuje da su doplatak za rođenje djeteta i roditeljna naknada obuhvaćeni granama socijalne sigurnosti u odnosu na koje državljani trećih zemalja iz članka 3. stavka 1. točaka (b) i (c) Direktive 2011/98 imaju pravo na njome predviđeno jednako postupanje.

Budući da Italija nije iskoristila mogućnost koja je Direktivom 2011/98 ponuđena državama članicama da ograniče jednako postupanje⁴, Sud smatra da nacionalni propis koji te državljane trećih zemalja isključuje iz prava na navedena davanja nije u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (e) te direktive.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

poglavlje 19., svezak 9., str. 207. i ispravak SL 2017., L 266, str. 22.) i, kao drugo, o državljanima trećih zemalja koji su primljeni u državu članicu za potrebe rada.

³ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160. i ispravak SL 2020., L 415, str. 88.)

⁴ Ta mogućnost predviđena je u članku 12. stavku 2. točki (b) Direktive 2011/98.